

Philp Roth

M-AM MĂRITAT CU UN COMUNIST

f r a g m e n t

— Politica este marele generalizator, mi-a spus Leo, iar literatura marele particularizator, și ele două nu se află doar în relație inversă una cu cealaltă – ele se află într-o relație antagonică. Pentru politică, literatura e decadentă, sentimentală, irelevantă, plicticoasă, greșit direcționată, ternă, ceva ce n-are niciun sens și de fapt nici n-ar trebui să existe. De ce? Pentru că impulsul particularizator este literatură. Cum poți fi artist dacă renunți la nuanță? Însă cum poți fi politician dacă admiti nuanța? Ca artist, nuanța e sarcina ta. Sarcina ta nu e să simplifici. Chiar dacă ai opta să scrii în modul cel mai simplu, à la Hemingway, sarcina ta rămâne de a transmite nuanța, de a elucida complicația, de a face aluzie la contradicție. Nu de a șterge contradicția, nu de a nega contradicția, ci de a vedea unde, înăuntrul contradicției, se află chinuita ființa umană. Să îngădui haosul, să-l lași să intre. Altfel, induci propagandă, dacă nu pentru un partid politic ori pentru o mișcare politică, atunci propagandă stupidă pentru viața însăși, pentru viață așa cum ar putea prefera ea însăși să i se facă reclamă. În primii cinci-șase ani ai revoluției ruse, revoluționarii strigau: „Iubire liberă, o să fie iubire liberă!” Dar, de îndată ce-au ajuns la putere, nu și-au mai putut-o permite. Pentru că de fapt ce e iubirea liberă? Haos. Și ei nu voiau haos. Nu de asta au făcut ei glorioasa lor revoluție. Ei voiau ceva disciplinat cu grijă, ținut sub control, previzibil științific, dacă e posibil. Iubirea liberă deranjează organizarea, mașina lor socială, și politică, și culturală. Și asta deranjează organizarea. Nu pentru că e vizibil pro sau contra sau chiar subtil pro sau contra. Ea deranjează organizarea pentru că nu este generală. Natura intrinsecă a particularului este de a fi particular, iar natura intrinsecă a ceea ce este particular este de a nu se conforma. Generalizarea suferinței – iată comunismul. Particularizarea literaturii – iată literatura. În această polaritate stă antagonismul. Păstrarea particularului viu într-o lume simplificatoare, generalizatoare – aici se intră în luptă. Nu trebuie să scrii pentru a legitima comunismul și nu trebuie să scrii pentru a legitima capitalismul. Tu ești în afara ambelor sisteme. Dacă ești scriitor, ești tot atât de nealiat la unul pe cât ești și la celălalt. Da, vezi diferențele și, firește, vezi că rahatul ăsta e ceva mai bun decât celălalt sau că rahatul celălalt e ceva mai bun decât rahatul ăsta. Poate mult mai bun. Dar tu vezi rahatul. Nu ești un funcționar guvernamental. Nu ești un militant. Nu ești un adept. Ești cineva care tratează într-un mod foarte diferit lumea și ceea ce se întâmplă în lume. Militantul introduce o credință, o credință imensă care va schimba lumea, iar artistul introduce un produs care n-are loc în acea lume. E nefolositor. Artistul, scriitorul serios, introduce lume.

SANDA'S BOOK BRUNCH

La 25 mai, Sanda Cojocaru a reușit să adune, la București, într-un anturaj plăcut și frumos, mulți iubitori de lectură, artă, cultură și modă, în cadrul evenimentului „Sanda's BOOK Brunch”.

Sanda Cojocaru, creatoarea brandului „Bookletta” și cofondatoarea proiectului sociocultural „Citesc, deci sunt sexy!”, a organizat la București cel mai neordinar brunch – „Sanda's BOOK Brunch”.

„Primul meu Book Brunch a adus în același loc oameni surprinzător de frumoși, pe dinăuntru și pe dinafară. Pe lângă expozanții care au elaborat colecții speciale cu „de toate pentru citit și cititori”, am avut parte de mulți vizitatori interesați de lectură, cultură, artă și modă, cu mintea deschisă și săturați de evenimente comerciale”, ne-a mărturisit Sanda Cojocaru.

Oaspeții au avut parte de multe surprize, printre care sculptura live în carte. Daniel Rădulescu a sculptat în carte sub privirile tuturor, „iar eu am oftat de fiecare dată când o pagină era tăiată – bine că am ales o carte care nu era funcțională, altfel aș fi suferit mult”, a adăugat Sanda.

Atmosfera a fost una degajată, cu flori în păr, cu gânduri bune, cu zâmbete multe și discuții.

Sursa: www.stiripozitive.eu